

Előfizetési árak:
Postán küldve, vagy helyben házhoz hordva:
Egész évre 6 frt — kr.
Félévre 3 frt — kr.
Évnegyedre 1 frt 50 kr.
Községeknek egész évre előfizetve 5 frt.
Az előfizetési pénzek bérmentesen a kiadóhivatalhoz s legelőszörübben postai utalvánnyal küldendők.

Ismeretlen kézből jött cikkeket nem közlünk, s csak bérmentes leveleket fogadunk el. Kéziratok vissza nem adatnak.

SZOLNOK-DOBOKA.

TÁRSADALMI, KÖZGAZDÁSZATI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Szerkesztőségi iroda és kiadóhivatal: Deés Kis-király-uteza (Baló-ház)

„Szolnok-Dobokamegye“ hivatalos közlönye.
s a megyei gazdasági egyesület

A lapot érdeklő mindennemű felsólamlások (reclamatíók) vagy hirdetések a szerkesztőséghez intézendők.

Nyilttéri cikkek garmond sora után 30 kr fizetendő. Hirdetéseket elfogad Mudrony és György hirdetési irodája a Hon szerkesztőségében, Budapest, Barátoktera 3. sz. Athenaeum I. emelet.

Megjelenik minden vasárnapon.

Egy Deésen felállítandó gymnázium kérdéséhez.

— KASZAP ANTAL TÓL. —

(Vége.)

(Deés, 1880. június 7.)

Midőn előző cikkemben lehetőleg kimutatni iparkodtam, hogy daczára az égető szükségnek, mi az állam részéről oly áldozatot, milyennel egy complet gymnázium szervezése jár, nem remélhetünk a közel jövőben; feladatomból tekintem jelenleg kijelölni azon módot, mellyel a szükséghez képest el lehetne megynk, s különösen városunk Deésnek érné azt, hogy intelligens szülői gyermekeiket, ha azokat gymnázialis pályára óhajtják adni, a szülői ház elhagyása nélkül, vagy legalább a megye központjában tartásával, céljukhoz eljuttathassák.

Nem akarván a maximumot venni azt hiszem bátran állíthatom, hogy városunk s a megye területén van 400 hivatalnok, birtokos avagy kereskedő, kinek igénye, hogy gyermeke tudományos képezésben részesüljön; ezen számnak csak 20%-át veszem fel olyanul, kinek azon korban levő gyermeke van, kit már középtanodában kell neveltetnie.

Neveltetheti négy éven át itt Deésen a polgári iskolában, mert onnan az átmenetel a gymnázium ötödik osztályába lehetővé van téve, ha a latin nyelvből a felvételi vizsgát sikerrel kiállja.

Mily szorongva látja azonban a szülő közeledni azt az időt, midőn gyermeke itt nem folytathatja tanulmányát, s ő kénytelen

azt idegen kezekre, idegen nép közé adni, — de még hozzá évi jövedelmének egy tekintélyes részét tartás-díj fejében elfizetni. Ezt csak az a szülő tudja felfogni s átérezni, kinek gyermeke sorsa szíven fekszik, jövedelmei pedig korlátoltak.

Mily helyzet egy hivatalnok vagy kisbirtokosra nézve, ha egy tanuló gyermekére minimo 350 frtot kell fordítania évenként, midőn othon még néhány gyermek osztozik a maradék fizetés, vagy bizonytalan jövedelmen!

Mily magas állású tisztviselőnek kell annak lennie, kinek a fent írt, igazán legkisebbre reducált összeg háromszorosa a fizetése! S ime, ennek is már jövedelme egy harmadát kell egy gyermeke neveltésére fordítania.

Csodálkozhatunk-e aztán, ha a tisztviselői osztály tengő életet folytat!?

De kisebb csapás-e ezen áldozat a kisbirtokosra nézve!?

S ennek tetejére még az is járul, hogy gyermeke elvitetik a szülői felügyelet és gondozás alul; ki van téve százféle kísértésnek; s a szülő nem tudja, hogy verejtéssel hozott áldozatai mellett vissza kapja-e jól nevelt, szelid, ártatlan gyermekét, avagy hazájó neki egy vásott, léha, fennhéjázó, garázda, szerénytelen vagy épen romlott ficzko, kiben gyermekét fel nem ismeri!

Ily eshetőségek, de legalább is a biztos nagy költség kikertülése céljából, nagyon rendjén volna, ha városunk s megyénk szülői gondoskodnának, hogy mielőbb létalapja vettetnék meg egy főgymnáziumnak itt Deésen, melynek első, azaz 5-ik osztálya már e jövő tanévben igénybe vehető legyen azon szülők által, kik a polgári iskola 4-ik

osztályát végző gyermekeiket mulhatlanul gymnáziumba ohajtják adni.

Az egyszerű s könnyen kivihető mód erre s a jövőre nézve sokat ígérő, a következő:

Állíttassék fel itten Deésen egy magán jellegű gymnázium 5-ik osztálya, melynek tanulói az iskolai év végén két vagy három tanár vezetése alatt elvitetnek valamely állami főgymnáziumhoz pld. Szebenbe avagy felekezetibe Kolozsvárra s letéve a magán vizsgát jönnek haza vakációzni a bizonyítvánnyal.

Ezek azután a másik évben ugyan itt végeznék a 6-ik osztályt s így tovább a teljes főgymnáziumot az érettségivel együtt.

De ki állítná fel ezen iskolát?!

Ha tizenöt, sőt ha tiz szülő jelentkezik is, fellehet állítani a tanodát s fog reá találkozni egyes ember avagy társaság, mely azt szervezi, csak a szülők akarják ezen saját ügyöket felkarolni.

Ha 15 gyermeket számítunk a főgymnázium 1-ső, azaz a gymnázium 5-ik osztályára, kiknek mindegyike fizet tandíj fejében 10 frtot, úgy ez egy iskolai évre 1500 frtra rug.

Ha ebből egy szobára, mint tanhelyiségre számítunk havonként 10=120 frtot; első berendezésre 80 frtot; a tanerők fizetésére, milyen ez osztályra három kell, azok pedig itt helyben is kikerülhetnek az első évben, egyenkint 300=900 forint; úgy az iskola összes költsége 1100 frtra megy fel a legtöbbet számítva s marad még 400 frt tartalék alapul az iskolának.

Ha most a második évben az 5-ik és 6-ik osztály megnyitattik s a 400 frt tanzserek bevásárlására fordittatik (pedig 400

A „SZOLNOK-DOBOKA“ TÁRCÁJA.

Egyedül.

Némán szomoruan ülsz ablakodnál,
A messzeségben tévedez szemed;
Sohaj-sohajra tör fel kebeledből,
Száradt virágon nyugtatod kezed’.

Kitudja hol, mily szép emlékü tájon
Lebeg most is az éber képzelet;
Elődbe tűnnek mind a boldog órák;
Ujra átéled azon perczeket.

A kis virág mily szintelen és száraz,
A melyre most esik tekinteted;
Sokat jelentenek a fonyadt levelkéi,
Nagyon kedves napokat ugy lehet.

HALASY BÉLA.

A garbonáci gyógyfürdő.

Hazánk a külföld előtt századokon át egy ismeretlen föld volt, azonban meg kell vallanunk, hogy előttünk is sok részei, sok a természet adta előnyei, kinesei részint ismeretlenek, részint azok általunk nem használtatnak föl kellő bölcsességgel. Egy ily természet adta kincs a garbonáci gyógyforrás, s épen ezen tekintetből kívánjuk, megyénk ez igénytelen, de e gyógyforrás által egykor nevezetese leendő pontját rövid vázlatossággal ismertetni.

Kővárvidékének Szolnok-Dobokamegye m. láposi járásához esatolt részében Garbonác igénytelen falvacska közelében egy sűrű erdőségektől dusan körülvelt völgyben két hosszú tornáczos épület emelkedik fel. Az egyik, mely egy kissé emelkedettebb helyre épült, a fürdővendégeknek nyújt kényelmes lakosztályt, a másik, mely ezzel szemben mintegy 25—30 lépésnyire fekszik, a fürdőszobákat foglalja magában. Ezen utóbbi épület végén van a kút, — csaknem tinta-fekete, kén hydrogén szagu, esodát tevő ásvány gyógyforrás vizével; mely oly sok csúzos, kőszvényes bántalmaktól megbénult végtagnak adta vissza teljes rugékonyságát. Ezekre megy azok száma, kik reményvesztetten, mankóval, eltorzult izüle-

tekkel keresték fel e kitűnő gyógyhatásu ásványvizet, és igen rövid idő alatt, mintegy metamorphosison átmenve, teljesen viszszyanyterték testük épségét.

Ezen valóban csodás gyógyerővel bíró ásványviz a kénes-jod forrásához tartozik, tehát kitűnő gyógyhatányként alkalmazhatjuk az izületek savós hártýáinak lobjánál, izületi- és izomesúznál, izületmerevedéseknél, csontnövedékeknél, görvélykóros mirigydaganatoknál. Szóval a csúzos, kőszvényes bántalmak egész lánczolatánál.

A fürdő társas életét patriarchalis egyszerűség jellegezi, a gyógyvendégek egymáshozí fesztelen viszonya csakhamar egy bizalmas körbe vonja a fürdővendéeket, melynek minden tagja élénken érdeklődik egymás iránt. A fürdővendégek kényelmes ellátásáról előzékenységgel gondoskodva van. A fürdő tulajdonosa: gróf Teleki Sándor egy csinos sweiczi alaku épület emelésére szükséges építkezési anyagokat már össze hordatta, es így bizton reméljük, hogy a jövő fürdő-évadban egy csinnal emelt sweiczi ház fogadja be a gyógyulást kereső betegeket, s így ez által kiemelkedik lassanként kezdetleges állapotjából, a mi nem csak a tulajdonos, hanem a szenvedők érdekéből is kívánatos.

frttal lehet 800 frt értékűt is lefizetésre megvenni), úgy kiviheti a megye közönsége, hogy cultus Miniszter ő Nagyméltósága megadja a tanodának a nyilvánossági jogot, államérvényes bizonyítványok kiadásának jogát, mi által megteremtette magának maga az igénylő közönség az iskolát, melyet messzevidékről is felfognak keresni.

Felesleges is mondanom, hogy ha két év alatt a tanoda ily helyzetbe jöhetne, át vehetné azt az állam, vagy a város, mert az iskola meg volna teremve s annak vezetésével nem sok baj lenne s végtelen sok előny.

A szülőkön áll a dolog, ragadják meg az alkalmat a tette és sok veszélytől megkímélik gyermekeiket valamint sok nélkülözéstől családjukat.

A „Vörös kereszt“-egylet Deés városi fiókjának alakuló közgyűlése.

(Deés, 1880. június 6.)

Az ég csatornáit megnyitának és hősegesen omlott az áldás kövér eső cseppekben a földre, már-már azt lehetett hiúni, hogy a mára hirdetett közgyűlést elmossa a sok víz. Azonban nem úgy történt, mert a jótékony cél iránti érdeklődést még sem volt képes egészen eláztatni. Elég szép számmal jelentek meg a hölgyek — a férfiakat nem is említve, — a mint a következő névsor bizonyítja: Tüzes Karácsonné, Megyesi Gizella, Balogh Amália, Incze Ferenczné, Székely Kornélia, Keresztesi Sándorné, Nagy Benedekné, Barbierik Tituszné, Bovánkovics Gyuláné, Mikó Miklósné, Vékony Ferenczné, dr. Gajzágó Lászlóné, Deésy Irén, Katona Istvánné, Weér Zsigmondné, Krémer Sámuelné ő nagyságaik.

Közgyűlési elnök: Kovács Samuné urnő 4 és 1/2 órakor a terembe lépve a jelenlevők által felállással és éljenzéssel fogadtatott. Elfoglalván elnöki székét az ülést — a legelfogulatlanabb hangon elmondott — következő szavakkal nyitja meg:

„Tisztelt közgyűlés!

Mindnyájunk előtt ismeretes azon magasztos cél, melyet magának a magyar országos segélyező nő-egylet feladatának tűzött ki, a mely ő Felsőge Erzsébet királyné védnöksége alatt már több mint száz fiók-egyletet számít kebelében. — Megyénk sem maradhatta ki ezen üdvös cél a területen alakítandó fiók-egyletek által elősegíteni. És a mult hó végén e tekintetből összehívott értekezlet szervezkedő intézkedésével Deés városában is egy fiók-egylet megalakítása határozottatott. E tárgyban lett megbízatásom következtében bátor voltam az alakító közgyűlést a mai napra egybehívni, s midőn ezt ezennel szerencsém van megnyitni, üdvözlöm jelenlevő tagtársaimat kérve a mai ülés alkalmára becses támogatásukat.

Ha a tisztelt közgyűlés megengedi, úgy a mai ülés jegyzői teendőire Havas Gyula urat kérem föl.

Jegyző a tárgysorozat felolvasása után, olvasva a megyei értekezletnek Kovács Sámuelné urnő ő nagyságához a Deés városi fiók megalakítása iránt intézett megkeresését, mely tudásul vétetik. Ezután elnök ezen fiók-egyletet megalakultnak mondja ki. Tárgyalás alá vétetik a választmányra és tisztviselőkre vonatkozó szabályzat tervezet, mely megállapítván határoztatik, hogy ezen fióknak 32 választmányi tagja legyen, mely kebeléből választhatja a következő tisztviselőket: elnököt, alelnököt, jegyzőt, pénztárnokot, gazdát, két orvost, egy ügyvédet, kik egyszerűen a megyei választm. tagjaivá lesznek, kik mellé oda meg 8 választm. tag küldetik.

Elnök felhívja a közgyűlést válaszsza meg a választmányt és a szavazatszedő bizottságba ajánlja Tüzes Karácsonné elnöklete alatt Deésy Irén és Budai Elek tagokat, kik éljenzéssel fogadtatnak el.

A választás megejtéseig az ülés felfüggesztetik.

Megkezdődik a választás, alkotmányos módon: szavazó-czédulákkal, korteskedéssel és capacitálással. A szavazó bizottság közelében érdekes élénkség, sürgés-forgás fejlődik ki.

Hallga! A bizottsági elnök jelenti: a szavazatok beadására még két perczet tűzök ki! A perczek elröpülvén az elnök méltóságteljes komolysággal, férfias bátorsággal, (jó! jó! ha így haladunk, ma-holnap a férfiak föléptét: nőies bátorságnak fogjuk jelezni) ismét jelenti: A kitűzött idő eltelvén a szavazást bezárjuk. Következik az összeszámolás, melynek megtörténtével a bizottság írásos jelentését terjeszti be és a legtöbb szavazatot nyertek nevei olvastatnak fel az újonnan megnyitott ülésen, a midőn elnök azokat megválasztott választmányi tagoknak mondja ki. Közöljük neveiket: Bernád Józsefné, Bruszt Ignácné, Dessewffy Mihályné, dr. Gajzágó Lászlóné, Katona Istvánné, Keul Józsefné, Klärmann Adolfné, Kovács Samuné, Krémer Sámuelné, Lészay Lászlóné, Márkus Jánosné, Mikó Miklósné, Pongrácz Boldizsárné, Róth Pálné, Szarvadi Pálné, Vékony Ferenczné, Weér Zsigmondné, Deésy Irén, br. Diószegi Ida, Jakab Juliska, Kovács Irma, Székely Kornélia, dr. Almay Ferencz, br. Bánffy Dezső, Biró Ignác, dr. Gajzágó László, Havas Gyula, Keul József, Mikó Miklós, Munteanu Ágoston, Pánczél János, Tüzes Karácson. — Ezekon kívül szavazatot nyertek még: Barbierik Titusné, Czecz Mártonné, Münsterman Julia, Pánczél Jánosné, Tüzes Karácsonné és Budai Elek.

A választmány megalakítván elnök egyéb tárgy hiányában az ülést következő szavakkal zárja be: Tisztelt közgyűlés! Ez alkalommal teendőinket az alapszabályok értelmében bevégezvén, a midőn szíves megjelenésükért s becses támogatásukért őszinte köszönetemet nyilvánítom, legyen szabad bocsánatukat kérni e téren való járatlanságomért. S most egyéb tárgy hiányában a mai ülést bezárom!

Éljenzés kísért e szavakat s mindnyájunkban meggyökerezett azon tudat, hogy több kelemmel és biztossággal ülést vezetni alig lehet, mint tevő azt Kovács Samuné urnő ő nagysága. Mert különösen midőn elnöki hozzászólása oly tárgyhöz fűződött, melynek szönyegre kerülése előre látható nem volt e téren tájékozottságának teljes bizonyítványát adta s ezzel is beigazolvá lett, hogy a megyei értekezlet a legjobb kézbe helyezte fiókunk megalakításának feladatát, melyet több buzgalommal s tehetséggel bizonyára senki sem oldott volna meg.

A hazai gazdasági-egyletek országos szövetkezete.

A birtokos osztály, a gazdaközönség érdekében újabb időben több nemű oly intézkedések és mozgalmakkal találkozunk, melyektől méltán várhatják az illetők érdekek fölkarolását, magán és közállapotjuk, helyzetük javulását.

De maga a gazdaközönség sajátlag az ők ügyekben fáradozó egyletek, hivatásuk magaslatára emelkedve a szövetkezés által érvényesíteni kívánják befolyásukat a közéletben. El is jött már az ideje, hogy megelégetve eddigi közönyüket éreztessék azon tényező sulyt még a törvényhozás terén is, mely a birtokot megilleti; eljött az idő, hogy midőn annyi elödnék fáradsága után, gondolkozzék ő maga is komolyan saját megélhetése felől.

És épen e célból vétetett Budapesten tervbe a gazdasági-egyletek szövetkezete, melynek tanácskozásiát megelőzte az országos magyar gazdasági egylet jubilláris közgyűlése.

A központi egylet nagy terme ritkán, vagy tán sohasem látott oly díszes gyülekezetet, mint a minő májns 22-én délelőtt 11 órakor falai között összesereglett. Király Ő Felsőge, képviselőben a szeretve tisztelt József főherczeg jelent

meg, ott láttuk mezőgazdasági ügyünk leghivatottabb bajnokait, miglen középett vagy 30 vidéki egyletnek képviselője s más érdeklődők szorongtak, a karzatot szép női közönség díszíté. Elnök Gróf Szapári Gyula mindenk előtt a főherczegnek mondott meleg köszönetet, azután magvas megnyitójában utalva az ötven éves fennállás jelentőségére. Gróf Széchenyi Pál, e jeles fiatal gazda vette át a szót, ki az egyesület félszázados történetéből tömör és sikerült kivonatot adott. Következett a napirend fénypontja: Bárá Szenny Pál emlékbeszéde Gróf Széchenyi István felett, mestertileg oldá meg nehéz feladatát, klasszikus előadásának tartalma és modora egyaránt lekötötte a nagyszámu hallgatóság figyelmét.

Az erdélyi országrészből képviselve voltak: az erdélyi gazdasági egylet, a torda-aranyosi gazdasági egylet, a szolnok-dobokai pedig Br. Bánffy Dezső és Flóth F. Adólf tagok által.

Május 20-án d. u. 4 órakor tartatott meg az országos értekezlet, melyet a vidéki gazdasági egyleteknek az orsz. magyar gazdasági egyesülettel való szövetkezése tárgyában az orsz. m. gazdasági egyesület választmánya egybehívott.

Korizmic László elnök megnyitván az értekezletet, üdvözlö a jelenlevőket és röviden kifejté az értekezlet célját. Kiemeli annak szükségét, hogy az ország összes gazdaközönségét érdeklő kérdésekben a kormány és törvényhozás előtt az orsz. m. gazdasági egyesület és a vidéki egyletek ne külön állóan, de együttesen lépjenek fel óhajaikkal. E mellett hangsúlyozza, hogy a tervezett szövetkezés a vidéki egyletek autonómiáját legkevésbé sem sérti, sőt azt határozottan fentartani kívánja. Végül áldást kíván az értekezlet munkálkodására (Éljenzés)

Ezután Morócz István titkár felolvasta a vidéki gazdasági egyletek átiratait, melyekben küldötteiket megnevezik és részben a szövetkezéshez való hozzájárulásukat is kijelentik.

Tisza László, mint az erdélyi gazdasági egyesület elnöke, köszönetet mond azoknak, kik az ország gazdaságára nézve ezen oly fontos mozgalmat megindították.

Felolvastatnak ezután azon alapelvek, melyeket a szövetkezésre nézve az orsz. m. gazdasági egyesület kidolgozott; mire szót emel:

Mokry Sámuel, a békésmegyei gazdasági egylet képviselője. Sajnálta, hogy a felhívást oly későn küldték szét, hogy azt a vidéki gazdasági egyletek időhiány miatt nem tárgyalhatták kellőképen.

Somsich Pál a félreértések elkerülése végett felhossa, hogy a gazd. egylet oly szövetkezést akar létesíteni, mely mind az egyes részek érdekeinek szolgáljon, mind a központot hathatósabb működésre képesítse. A vidéki egyletektől nem kíván mást, mint hogy tagjai legyenek az orsz. gazd. egyesületnek.

E szövetkezés nem sérti a vidéki egyletek autonómiáját, ez nem egyéb, mint a szellemi és anyagi erők oly közfogása, mely nélkül ma nem boldogulhat az egyes.

Radó Kálmán elfogadja a javaslatot.

Tisza László azt tartja, hogy a mai értekezletnek mindenesetre határoznia kell a tárgy felett; ha vannak egyletek, melyek nem hatalmazták fel képviselőiket kötelező nyilatkozatok tételére, ezekre nézve nincs kizárva, hogy később csatlakoznak a szövetkezethez.

Elnök ezután felolvastatja az erdélyi gazdasági egyesület emlékiratát, mely a szövetkezést az orsz. m. gazdasági egylet javaslatától eltérő módon kívánja keresztül vinni.

Gamauf Vilmos: az erdélyi gazd. egyletet külön javaslatának előterjesztésére két indok vezérelte. Egyébiránt üdvözlö a szövetkezés eszméjét és azt hiszi, hogy a módozatokra nézve fennforgó nézet eltérések nem fogják akadályozni az eszme létesítését.

Elnök ezután az általános tárgyalást befejeztnek nyilvánítja és felteszi a kérdést: elfogadják-e az értekezlet az orsz. m. gazdasági egyesület javaslatát en bloc, vagy pontonként kívánja-e azt tárgyalni.

A többség a javaslatot en bloc fogadja el. Ennek dacára azonban az értekezlet, az elnök indítványára, elhatározta a pontonkinti tárgyalást.

Az értekezlet elfogadta az orsz. gazdasági egyesület által előterjesztett tervezetet, és kimondta, hogy a mely vidéki gazd. egyesület az orsz. gazd. egyesület alapítói közé újabban belép olyannak tekintik, mint a mely a szövetkezet minden módozatait magára nézve kötelezőknek elfogadja. A régebben alapítókul belépett vidéki egyesületek pedig értesítettvén a határozatokról, felhivatnak írásbelileg hozzájárulásukat kijelenteni.

Végül konstatáltatott, hogy a szövetkezet-hez való csatlakozásra eddig összesen 20 gazdasági egyesület tette meg jelentését.

LEVELEZÉS.

(Doboka, 1 jun.)

Szegénységünknek s nyomasztó helyzetünknek több nemű okai lehetnek, azonban ezeknek egyik legfőbb forrása az időnek böles fel nem használása, s annak oktalan elfecsérlése. Ennek egy igen szomorító tényeként írják a Doboka községével szomszédosfalvakról, hogy a vidéki g. papság magas sz. hivatásáról megfeledkezve, a környék községeiben népgyűlést tartanak, melyben elhatároztatják, hogy a szokásos ünnepnapokon kívül az illető falu hetenkint még egy napot szentel ájtatosságra, a mely nem áll egyébből, mint egy általános korhelységből; a nép az öt napon keresztül szerzett keresményét megissza, s az esti órákban rá elkövetkezik a verekedés. A megsérültek búcsut járnak aztán a bírósághoz, a legnagyobb munkaidő alatt történik 20—30 tanú beidézése, s így a nyár igen sok ember keresetkéességét lehetetleníteni. Az illető dáridozó lelkészek ezen eljárására felhívjuk az egyházi hatóságok figyelmét, annyiival is inkább, mert az ünnepnapoknak megszorítása a Doboka körül levő községekben nem pusztán erkölcsileg van a papság által kivive és kötelezővé téve, hanem a községileg elhatározott ünnep meg nem tartói pénzbírságot fizetnek. Gyönyörű állapot. (K—t)

VEGYESEK.

— **Megyénk közigazgatási bizottsága** holnap tartja rendes havi ülését.

— **A vasút érdekében** főispánunk Budapestről több napi mulatása után haza érkezett, rendbe hozván a kormányt is mint részvényessel az ügyet, s a már felterjesztésre kész munkálatok alapján, kilátásba helyezettett a politikai bejárásnak még e folyó hó 16-án leendő megejtése.

— **A vasúthoz szükséges** faanyag szállítását vállalkozó gr. Bethlen Pál már megkezdette a deési határon kijelölt rakhelyre.

— **A m.-láposi állami népiskolában** a közvizsgák június 17-én veszik kezdetüket, s 19-én jutalomosztás után lesz az elbocsátás. — Felkérjük a megyénkbeli igazgató és tanító urakat, hogy a vizsgák lefolyásáról és az iskolák állásáról lapunkat értesíteni sziveskedjenek.

— **Kuthy szinigazgató**, ki körünkbe megbukott anyagi viszonyok közt és egy oly társulattal jött, mely városunk legszerényebb igényeinek sem volt képes megfelelni, tagjaival és más helybeli számos hitelezőivel szemben magát dacára annak, hogy Deés város közönsége őt talán érdeme feletti pártolásban részesítette s ez által a társulat fenntartására megkivántató szükségletek biztosítva voltak, fizető képtelennek nyilvánítva, társulata tagjait a legnagyobb nyomor és bizonytalanságban ereszté szét. Az önhibájokon kívül ily kétségbeejtő helyzetbe jutott színészek, tömörülve saját magok felsegélésére Czecz Katalin k. a. közreműködésével ma még egy előadást rendeznek, mely alkalomból hazafias rész-vétre hívjuk fel a t. cz. közönség áldozatkészségét.

— **A kékesi olvasókör** — kaszinó — folyó

hó 27-én nyári tánczvigalmat fog rendezni a „vörös kereszt“-egylet részére. Ezen egylet javára már ez ideig mint egy 60 forintnyi összeg gyűlt be.

— **Adomentes pálinkafőzésre** a bejelentés ideje minden év augusztus 1-je tűzetett ki, ezen határidőn túl benyújtott bejelentések nem fognak figyelembe vétetni.

— **Horvitz J. és gr. Schweinitz** egy év tartamára előmunkálati engedélyt nyert a közmunka és közlekedési m. kir. miniszteriumtól egy Maros-Ludastól Szamosujvárig vezetendő vicinalis vasútra, ohajtjuk, hogy az előmunkálatok minél előbb kezdetüket vegyék, mert miként lapunk már jelezte, ez lehet a mezőségnek egyetlen életképes volna.

— **A magyar korona területén** foglalkozó gazdatisztek és erdészek segély- és nyugdíj-egyesület alapszabályai értelmében folyó év február 10-én tervezett közgyűlésen megalakult, ez ügyben a földbirtokosoknak és az illetőknek Budapesten Bujanovics Sándor által utasítás adatik.

— **A képviselőházban** az erdélyi birtokrendezés ügyeinek egyszerűsítéséről és gyorsításáról szóló törvényjavaslatot elfogadták. — **Göndöcs Benedek** 200 forint pályadíjat tűzött ki egy „Méhészeti káté“-ra. — **Philippovics** főhadparancsnok a szlapon határőrvidék beutazása alkalmával egy beszédében azt mondá, hogy a határőrvidéket nemsokára egyesítik Horvátországgal s arra inté a lakosokat, hogy ha közelébb választás lesz, ne nyugtalan, sokat beszélő szellemeket, hanem lelkiismeretes, mérsékelt és becsületes képviselőket méltassanak bizalmukra. — **Göschén** angol külön-nagykövet a szultán előtt ama reményét fejezte ki, hogy noha csak ideiglenesen tartózkodhatik Konstantinápolyban: **sikerülni fog a függőben levő kérdéseket megoldani.** — **Sándor** csár megengedte a Szent-Pétervárott élő muzulmánoknak, hogy egy nagy mecsetet építsenek.

KÖZGAZDÁSZAT.

(Gyümölcs rumba rakva.) Az o fajta gyümölcs-becsinálás minden egyszerűsége dacára oly kevésbé ismeretes, hogy annak leírása által a gazdasszonyoknak jó szolgálatot vélünk tenni, mert csekély fáradsággal a legkülönbözőbb gyümölcsfajok csináltatnak be együtt, a nélkül, hogy azokat meg kellene főzni, és az így elrakott gyümölcs sokkal tovább és jobban tartja magát, mint a befőzésnél, és penész vagy más elromlási okról szó sem lehet, izlésre nézve pedig bármely más befőttel versenyez. Az eljárás a következő; Egy jó mázos nagy (pl. 50 literes) cserép vagy porcellán edényt választunk, melyet hozzá illő fafedő vagy hólyagpapirossal jól és könnyen lehesen elzárni; ez edény hűvös, száraz helyen tartandó. Ha a földi eper érett, egy palack jó rumot (cognagot vagy más franczia pálinkát is lehet használni, de ekkor az aroma kevésbé finom) kell a fazékba önteni, és ezután a gyümölcsfajok, a mint egymás után megérnek, hason mennyiségű czukorral berakotnak, és az egész ismételve könnyen felkevertetik. A földi eper után jö a cseresznye, melynek szárai és magvai eltávolítandók, a ribiszke, büszke és málna.

A kajszin és őszi barack és szilvának magvai eltávolítandók, és a nagyobbak kisebb darabokra szétvágandók, következik a dinnye és kevés ananász; még jó alma és körte is, tisztán lehámozva. A rum és czukor a gyümölcsnedvvel vegyülve, igen kellemes ízű pikáns folyadékká válik, és az egész igen tartós becses adalékot fog az asztalnak szolgáltatni.

(Jelentékeny gyümölcsjövdelem.) Ezen felirattal: „Hol fizetnek legkevesebb községi adót?“

oda nyilatkozik egy rajnavideki porosz szaklap: hogy a gyümölestenyésztésben előrehaladoti Schváb-földön épen a tömérdek gyümölcsből befolyó jövdelem következtében legkevesebb, vagy épen semmi községi adó sem rovatik ki az egyes gazdákra. Ott a községi előljáróság oly eszes, hogy az utak széleit, a marhajárások mentén s egyéb közös üres telkeket mind jófajta gyümölcsfával ülteti be és mintaszerűen gondozza is. Egész sora van Schváb-földön az olyan községeknek, melyek évenként 10,000 frtnál többet vesznek be az eladott gyümölcsből. Mannheim város előljárósága elmarad a többtől úgy, hogy a kormány szükségnek látta 1858-ban kényszeríteni a gyümölcsfaültetésre és hogy a kényszerparancs használt, bizonyítja az: miszerint 10 évvel később, 1868-ban már 49,250 bécsi mérő gyümölcsöt adott el kerek számban 51,000 frtért. Mikor érjük meg mi magyarok azt az áldott időt, midőn majd községi adót nem fizetünk s az utak széleit nem a keserű lapu, bogács, vadmacsöny szerbtövis stb. hanem erőteljes, jól gondozott lombos gyümölcsfák ékesítik!

HIVATALOS RÉSZ.

4953.—1880.

Értesítés.

Az 1870. évi XLII. törvényezikk 28. §-a értelmében a választott megye bizottsági tagok fele részbeni kisorsolása — a megyebizottságának folyó évi május hó 28-án tartott rendes közgyűlésében 45 jegyzőkönyvi szám alatt — elhatározatván, a kisorsolás azonnal fogantba is vétetett s ennek eredményében a választott megyebizottsági tagok közül sorsolás útján a következő tagok léptek ki:

I. a bethleni választó kerület 14 tagja közül: Csűrös József elhalálozott, gr. Bethlen András, Klein György, Farkas Ferencz, Balog Lázár, Somogyi Elek, Csomafáy Antal.

III.) A cs.-gorbói választó kerület 12 tagjai közül: Pokol István, Muszte László, Válya Dániel, ifj. Berzenzei Miklós, Szigethy Miklós, Dadai István meghalt.

III.) A deésaknai választó kerület 10 tagja közül: Hatfaludi Bertalan, Schweizer Sándor, Körmives László, Medgyes Lajos, Bodó György.

IV.) A szászujvári választó kerület 10 tagjai közül: Ujvári József, Gönczi Mihály, Ádám Albert, Kászonyi Ferencz és Makkai György.

V.) A rettegi választó kerület 12 tagjai közül: Sleam Gábor, Jeddó György, Juga Gergely, Brunner Károly, id. Czecz Kálmán és Betegh Imre.

VI.) A m.-láposi választó kerület 6 tagjai közül: Simay Tivadar, Szepesi Elek és Bárdy Károly.

VII.) A Deés városi választó kerület 8 tagjai közül: Vékony Ferencz, Turbucz Ferencz, Sági József és Izsáky József.

VIII.) A szamosujvári választó kerület 9 tagjai közül: Duha Gerő, Molnár Antal, Gopcsa Joáchim és Osztian Kristof.

IX.) Bálványosváralyai választó kerület 6 tagjai közül: Hersényi László, Füzesi Károly (falus bíró,) Bruszt Ignác.

X.) Sztrimbulyi választó kerület 10 tagjai közül: Brassay Miklós meghalt, Lachéta János, Szántó Kálmán, Albisi Károly, Bárdi Zsigmond.

XI.) Kis-nyiresi választó kerület 12 tagjai közül: Gecze István, Botha Sándor lelkész, Lázár Károly, Pap István lelkész, dr. Pap László tszéki bíró, Florián Gergely.

XII.) A kápolnok-monostori választó kerület 14 tagjai közül: Pap János, Sorbán Mihály kanonok, Pap László kanonok, Szarvadi Pál, Mihálka Gyula, Sovre János és Mihálka Vaszilika.

XIII.) Az ördögös-füzesi választó kerület

10 tagjai közül: Keceli Sándor, Bartalics Miklós, Bodor Lajos, Benkő János, Czóbel Pál.

XIV.) A magyar-derzsei választó kerület 12 tagjai közül: Horváth Bertalan, Török József, Dolán János, Leményi László, Hosszu Kosztantin, Puskariu Gergely.

XV.) Szék városi választó kerület 10 tagjai közül: Sallai András, Budai Mihály, Kiss Sándor, Horváth György, Irk N. Mátyás.

XVI.) Kovás-kápolnoki választó kerület 12 tagjai közül: Csokás Sándor, Stéff Gábor, ifj. Pap József, Danczkay Antal, Borbosz Gyerástin és Sovre Ilia.

XVII.) Pánczélesei választó kerület 8 tagjai közül: Fodor Farkas, Farkas János, Várjon Lajos, Hosszu Gábor.

XVIII.) Soósmezei választó kerület 6 tagjai közül: Kászonyi Sándor, Gellner Sándor, Hozán Dénes.

XIX.) Rohii választó kerület 12 tagjai közül: Váradi Zsigmond, Kozma Miklós, Kozma Áron, Muszka Antal, Molnár Géza, Korpogyan Simon.

XX.) A nagy-ilondai választó kerület 10 tagjai közül: Kriszte György, Liber József, Velle János, Hosszu Sándor lelkész, Rácz Albert.

XXI.) Macskamezei választó kerület 8 tagjai közül: Asztalos Gyula, Rácz László, Szabó Jenő és Simon Gábor.

Deésen, 1880. évi június hó 4-én.

Az alispán helyett
Br. Diószegi Géza,
főjegyző.

Felelős szerkesztő: KOVÁCS SAMU.

Hirdetések.

1856.—1880.

2—3

Hirdetmény.

Deés városa tanácsa részéről közlé tétetik, miszerint jelen hó 24-én a város háza nagytermében a városi kövezet vámszedési jog a jelen év július 1-től 4 és 1/2 évre hasznobérbe ki fog adatni.

Megjegyeztetik, hogy az öt sorompó egyenként külön-külön fog kiadatni. Az árverezési feltételek a tanácsnál megtekinthetők.

Deés város tanácsától.

Deés, 1880. június hó 1.

Izsáki József,
polgármester helyett.

Losonczi István,
főjegyző.

Székely-ipar.

Különféle honi férfi mosó ruha-szövet, a maros-vásárhelyi Gáspár és fia szövő-gyárából igen jutányos áron kapható Deésen Bocsánczi testvérek kereskedésében. — Továbbá ajánlják első kézből bevásárlott karton, kendő, vászon, szövet és többnemű rövidárú dúsan felszerelt Raktárukat — a Főtéren. —

3—3

Sz. 3268.—1880.

2—2

Pályázati hirdetmény.

Kuculát, Letka, Pojnicza és Pirosa községekből alakított s lemondás folytán megüresült körjegyzői állomás rendes választás után betöltendő lévén:

Felhivattak mindazok, kik ezen állomást elnyerni óhajtják, hogy az 1871 évi XVIII. t. cz. értelmében felszerelt folyamodványukat alólírt szolgabíróhoz f. évi június hó 16-ig annyiival inkább beadni el ne mulasztásák, mivel később érkezettek tekintetbe vétetn nem fognak. Ezen állomás 400 ft. fizetés, lakbér és irodai általánnyal van javadal mazva.

A választás f. évi június hó 19-én d. e. 9 órakor Kuculátón a körjegyzői székhelyen fog megtartatni.

A járás szolgabírájától.

N.-Ilonda, 1880. május 29-én.

m. b.

Molnár Albert,
s. szolgabíró.

Sz. 2250.—1880.

3—3

Hirdetmény.

Az alólírt tanács ezennel közhírré teszi, miszerint a felügyelete alatt álló „Karácsonyi“-féle szegény ápoló intézet épületében szükséges s mérnökiileg 1879 ft. 50 kra felvett, nagyobbára ács, asztalos és kőmíves javítási munkák megtételének biztosítására **foló 1880. évi június hó 22-én d. e. 10 órakor** a városi tanácsház nagytermében nyilvános árlejtés fog tartatni.

Erre a vállalkozni kívánók azon megjegyzéssel hívatnak meg, miszerint felkiáltási árul a fennebb kitett mérnöki felvételi összeg fog kitűzteni, s a bánatpénz ennek 10%-kában lesz beteendő, — továbbá, hogy a vállalati íratok a város gazdasági tanácsnokának hivatalos helyiségében előlegesen is megtekinthetők. Szamosujvár sz. kir. város tanácsa. 1880. május hó 15-én.

Placsintár Dávid,
polgármester.

Osztian Kristóf,
főjegyző.

Jégkár elleni biztosítás.

A „Magyar-francia biztosító részvény-társaság“ alólírt főügynökségének van szerencséje a n. é. közönséget az idei közelgő jégbiztosítási idény alkal-mából azon **különös figyelemre** méltó megjegyzéssel értesíteni, hogy az általa képviselt

„Magyar-francia biztosító részvény-társaság“

a mezei termények jégkár elleni biztosítását a n. é. közönség érdekeinek kellő méltánylásával, eddig még egyetlen hason intézet részéről sem nyújtott **tetemes előnyökkel** hajlandó eszközölni.

Ugyan is rendes díjaiból a takarmánynövények, kukorica, buza, rozs, árpa, zab, hüvelyes vetemények, czukorrépa, burgonya, repeze, tatárka, köles, lóhere-mag, répa-mag, mindenféle magvak, zöldség, fonónövények, mák s minden más kereskedelmi növények biztosításánál 50 százalékot, vagy is azok felét, míg a dohány, komló és szőlő biztosításánál 20 százalékot, az az rendes díjai 5-ét a biztosító fél javára elengedi, tehát azon kedvezményben részesíteti, hogy míg a n. é. biztosító közönség eddigelé csak a teljes díjak megfizetésénél volt képes természetményeit biztosítani, ezen célját a „Magyar-francia biztosító részvény-társaság“-nál eddigi költségeinek 50 százaléka, illetve 20 százaléka megtakarításával is elérheti.

Nincs okunk tehát kétkedni, hogy a n. é. gazda közönség, azon körülményt, mely szerint érdekei viszont támogatásáról a Magyar-francia biztosító-társaság fennebbi eme igen jelentékeny anyagi előnyöket nyújtó méltányos reformja által gondoskodni óhajtott, örömmel üdvözlendi, és társaságunkat nagybecsü bizalmára méltatva, jégkár elleni biztosításainak eszközzésével megbizandja.

Biztosítási feltételeket készséggel eszközöl **Demeter Béla** úr Deésen, és más vidéki ügynökségeinél.

Hazafias tisztelettel

a „Magyar-francia biztosító részvénytársaság“
kolozsvári főügynöksége.

1—3